

VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS

Gyventojų pajamų apmokestinimas: pasikeitimai nuo 2009 m. sausio 1 dienos

VILNIUS, 2009

Leidiny s platinamas nemokamai

Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos

Gyventojų pajamų apmokestinimas: pasikeitimai nuo 2009 m. sausio 1 dienos

Respublikos finansų ministerijos, 2009

TURINYS

Gyventojų pajamų, gaunamų iš darbo santykių ar jų esmę atitinkančių santykių, apmokestinimas	4
Gyventojų autorinio atlyginimo, gaunamo iš darbdavio, apmokestinimas.....	5
Gyventojų pajamų, gaunamų iš įregistruotos individualios veiklos, apmokestinimas	6
Gyventojų pajamų, dirbančių su verslo liudijimu, apmokestinimas.....	7
Advokatų, notarų ir antstolių pajamų apmokestinimas.....	8
Ūkinių bendrijų tikrųjų narių, individualių įmonių savininkų pajamų apmokestinimas	9
Žemės ūkio veikla besiverčiančių gyventojų pajamų apmokestinimas	10
Naudingos nuorodos ir kontaktai	12

Gerbiamas mokesčių mokėtojai,

esame įsitikinę, kad mokesčių mokėjimas valstybei – ne tik pareiga ar prievolė. Tai solidarumo išraiška, nes kiekvienas iš mūsų, priklausomai nuo gaunamų pajamų ir pagal aiškiai nustatytą tvarką turi įnešti indėlį į bendrą Lietuvos valstybės biudžetą.

Atsakingai mokėdami mokesčius užtikriname, kad tėvai ir seneliai laiku gaus pensijas, mokytojai, gydytojai, policininkai – atlyginimus. Pakankamas biudžeto su-rinkimas užtikrina ir tai, kad visos viešosios paslaugos būtų prieinamos visiems šalies gyventojams.

Šiomet Vyriausybė papildomai skyrė beveik 860 mln. litų Ilgalaikiai pedagoginių darbuotojų darbo užmokesčio didinimo programai.

Nuo metų pradžios mokslo ir studijų institucijų darbuotojų atlyginimas išaugo apie 5,6 proc. (tam papildomai skirta 28 mln. litų), kultūros ir meno darbuotojų - 11 proc. (papildomai skirta 31 mln. litų), socialinį darbą dirbančių darbuotojų – 12 proc. (papildomai skirta 17 mln. litų).

2009-aisiais Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetas bus papildytas be-veik 492 mln. litų iš valstybės biudžeto, iš kurių beveik 229 mln. litų dėl sveikatos draudimo mokesčių reformos negautoms pajamoms kompensuoti.

Šiometiniame Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžete socialinio draudimo pensijoms planuojama skirti daugiau nei 8 mlrd. litų, motinystės (tėvystės) pa-šalpoms – daugiau nei 1 mlrd. litų, išmokoms vaikams numatoma – beveik 690 mln. litų, valstybinėms pensijoms, šalpoms ir kitoms socialinės paramos išmokoms – be-veik 1,4 mlrd. litų, Vaikų išlaikymo fondo išmokoms – beveik 61 mln. litų, Socialinei pašalpai – beveik 109 mln. litų.

Kiekvienas įneškime savo indėlį į geresnį šalies gyvenimą.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė

Gyventojų pajamų, gaunamų iš darbo santykių ar jų esmę atitinkančių santykių, apmokestinimas

Gyventojų pajamų mokestis

Pajamos, gaunamos iš darbdavio, pagal darbo santykius arba jų esmę atitinkančius santykius, apmokestinamos **15 proc.** Gyventojų pajamų mokesčio (toliau – GPM) **tarifu**. Nuo darbo užmokesčio pajamų mokestį apskaičiuoja ir į biudžetą sumoka darbdavys.

Atlygiui prieš mokesčius taikomas neapmokestinamųjų pajamų dydis (toliau – NPD), kuris nuo metų pradžios kiekvienam gyventojui taikomas individualiai, priklausomai nuo jo gaunamų darbinį pajamų (neatskaičius mokesčių) dydžio. Kuo šios pajamos didesnės, tuo taikomas NPD mažesnis. O darbinėms pajamoms viršijančioms 3150 litų sumą (neatskaičius mokesčių), NPD netaikomas visai.

NPD svarbus tuo, kad nuo šios dalies pajamų nemokamas GPM.

Kaip apskaičiuoti gyventojui priklausantį NPD

Gyventojui taikytinas NPD:

- jei gyventojas darbo užmokestis neviršija 800 litų per mėnesį, taikomas 470 litų mėnesio NPD;
- jei gyventojas darbo užmokestis viršija 800 litų per mėnesį, mėnesio NPD apskaičiuojamas pagal formulę:

$NPD = 470 - 0,2 \times (\text{gyventojas mėnesio pajamos, gautos iš darbo santykių arba jų esmę atitinkančių santykių, litais} - 800 \text{ litų}).$

Jeigu pagal pateiktą formulę apskaičiuotas NPD yra neigiamas, gyventojui NPD netaikomas.

Apskaičiuoti Jums priklausomą NPD galite naudodamiesi interneto svetainėje www.vmi.lt esančia skaičiuokle.

Gyventojams gali būti taikomi individualūs NPD:

- Gyventojams, kuriems nustatytas 0-25 procentų darbingumo lygis, ar senatvės pensijos amžių turintiems gyventojams, kuriems yra nustatytas didelių specialiųjų poreikių lygis, ar gyventojams, kuriems yra nustatytas sunkus neįgalumo lygis taikomas **800 litų** mėnesio NPD;
- Gyventojams, kuriems nustatytas 30–55 procentų darbingumo lygis, ar senatvės pensijos amžių sukakusiems gyventojams, kuriems yra nustatytas vidutinių ar nedidelių specialiųjų poreikių lygis, ar gyventojams, kuriems yra nustatytas vidutinis ar lengvas neįgalumo lygis bus taikomas **600 litų** mėnesio NPD.

Šio NPD taikymas nepriklausys nuo aukščiau paminėtų gyventojų gaunamų pajamų dydžio.

Gyventojui gali būti taikomi ir papildomi NPD, jei jis augina vaikus iki 18 metų, taip pat vyresnius, jeigu jie mokosi dieninėse bendrojo lavinimo mokyklose.

Tokiu atveju NPD taikomas už kiekvieną vaiką: už pirmąjį - 100 litų, o už antrąjį ir paskesnį vaiką – 200 litų kas mėnesį. Papildomas NPD taikomas abiem tėvams per pusę. Tėvams, kurie augina vaikus vieni, taikoma visa papildomo NPD suma.

Deklaravimas

Gyventojai per mokestinius metus (kalendorinius metus), gavę tik darbo užmokestį savo pajamų deklaruoti ir teikti Metinės pajamų mokesčio deklaracijos neprivalo, išskyrus Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatyme numatytus išimtinus atvejus.

Deklaruoti savo pajamas galite elektroniniu būdu, užsiregistravę adresu: <http://deklaravimas.vmi.lt>.

Privalomojo sveikatos draudimo ir Valstybinio socialinio draudimo įmokos

Nuo darbo užmokesčio (neatskaičius mokesčių) Valstybinio socialinio draudimo (toliau – VSD) ir Privalomojo sveikatos draudimo (toliau – PSD) įmokas moka ir darbuotojas, ir darbdavys. 9 proc. dydžio VSD įmokas (įskaitant 6 proc. dydžio PSD įmokas) moka darbuotojas, o 30,7 proc. dydžio VSD įmokas (įskaitant 3 proc. dydžio PSD įmokas) moka darbdavys. Taip pat dar darbdavys moka VSD įmokas nelaimingų atsitikimų draudimui (nuo 0,28 iki 1 proc.).

Kaip sumokėti

Visas PSD ir VSD įmokas darbdavys sumoka tokia pačia tvarka ir terminais į SODROS teritorinio skyriaus sąskaitą ne vėliau kaip iki kito mėnesio 15 dienos. PSD įmokos mokamos vienu mokėjimo pavedimu kartu su VSD įmokomis. Darbuotojas jokių įmokų pats mokėti neprivalo.

Nuo darbo užmokesčio Gyventojų pajamų mokestį apskaičiuoja ir į Valstybinės mokesčių inspekcijos surenkamąją sąskaitą sumoka darbdavys.

Gyventojų autorinio atlyginimo, gaunamo iš darbdavio, apmokestinimas

Gyventojų pajamų mokestis

Autorinio atlyginimo pajamos, gaunamos iš darbdavio, apmokestinamos **15 proc.** Gyventojų pajamų mokesčio (toliau – GPM) **tarifu**. Nuo autorinio atlyginimo GPM apskaičiuoja ir į biudžetą sumoka autorinį atlyginimą išmokėjęs asmuo (darbdavys).

Neapmokestinamasis pajamų dydis

Šios veiklos pajamoms netaikomas neapmokestinamasis pajamų dydis (toliau - NPD). Tačiau, jei gyventojas gauna pajamų iš darbo santykių ar jų esmę atitinkančių santykių, jo gautas autorinis atlyginimas gali turėti įtakos leistinam per metus pritaikyti NPD.

Deklaravimas

Gyventojai per mokestinius metus (kalendorinius metus), gavę tik autorinį atlyginimą savo pajamų deklaruoti ir teikti Metinės pajamų mokesčio deklaracijos neprivalo, išskyrus Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatyme numatytas išimtinius atvejus.

Deklaruoti savo pajamas galite elektroniniu būdu, užsiregistravę adresu: <http://deklaravimas.vmi.lt>.

Privalomojo sveikatos draudimo ir Valstybinio socialinio draudimo įmokos

Nuo autorinio atlyginimo (neatskaičius mokesčių) Valstybinio socialinio draudimo (toliau – VSD) ir Privalomojo sveikatos draudimo (toliau – PSD) įmokas moka ir gyventojas, gaunantis pajamas pagal autorines sutartis, ir darbdavys. 7 proc. dydžio VSD įmokas (įskaitant 6 proc. dydžio PSD įmokas) moka gyventojas, o 10 proc. dydžio VSD įmokas (įskaitant 3 proc. dydžio PSD įmokas) moka darbdavys.

Šių gyventojų bendra metinė PSD įmoka negali būti mažesnė kaip **9 proc. 12 MMA (864 litai)**, **nebent gyventojas gauna** ir darbo užmokesčio pajamas (nuo kurių yra sumokamos PSD įmokos) arba yra draudžiami valstybės lėšomis (pavyzdžiui, pensininkai).

Gyventojai, dirbantys pagal autorinę sutartį (išskyrus tuos, kurie dar gauna ir darbo užmokesčio pajamas arba yra draudžiami valstybės lėšomis), pasibaigus kalendoriniams metams, turi perskaičiuoja sumokėtas PSD įmokas: iš viso per metus jos turi sudaryti 9 proc. 12 minimalių mėnesinių algų (864 litus). Skirtumą gyventojas turi sumokėti.

2009 m. VSD įmokos skaičiuojamos nuo iš sporto veiklos gautų pajamų sumos, kuri neviršija keturių einamųjų draudžiamųjų pajamų dydžių sumos per mėnesį, t.y. 5952 litų (48 draudžiamųjų pajamų dydžiai per metus – 71 424 litų).

Kaip sumokėti

Visas PSD ir VSD įmokas darbdavys sumoka tokia pačia tvarka ir terminais į SODROS teritorinio skyriaus sąskaitą autorinio atlyginimo išmokėjimo dieną. Autorius jokių įmokų pats mokėti neprivalo.

Nuo autorinio atlyginimo GPM apskaičiuoja ir į Valstybinės mokesčių inspekcijos surenkamąją sąskaitą sumoka darbdavys.

Gyventojų pajamų, gaunamų iš įregistruotos individualios veiklos, apmokestinimas

Gyventojų pajamų mokestis

Pajamos, gaunamos iš įregistruotos individualios veiklos, apmokestinamos **15 proc.** Gyventojų pajamų mokesčio (toliau – GPM) **tarifu**. Pajamos - uždirbtos pajamos, iš kurių atimami leidžiami atskaitymai (įprastos ir būtinos veiklai vykdyti išlaidos). Tokia tvarka pajamas gali apskaičiuoti visi gyventojai, vykdantys individualią veiklą.

Neapmokestinamasis pajamų dydis

Šios veiklos pajamoms netaikomas neapmokestinamasis pajamų dydis (toliau – NPD). Tačiau, jei gyventojas gauna pajamų iš darbo santykių ar jų esmę atitinkančių santykių, individualios veiklos pajamos gali turėti įtakos leistinam per metus pritaikyti NPD.

Deklaravimas

Gyventojas, besiverčiantis individualia veikla, pasibaigus mokestiniam laikotarpiui, iki kitų metų gegužės 1 d. privalo Valstybinei mokesčių inspekcijai pateikti Metinę pajamų mokesčio deklaraciją, kurioje turi nurodyti visas praėjusio mokestinio laikotarpio pajamas. Deklaraciją pateikti privalu net ir tuomet, jei iš šios veiklos gyventojas negavo pajamų.

Deklaruoti savo pajamas galite elektroniniu būdu, užsiregistravę adresu: <http://deklaravimas.vmi.lt>.

Privalomojo sveikatos draudimo įmokos

Gyventojai, įregistravę individualią veiklą, kas mėnesį moka **9 proc.** minimalios mėnesinės algos dydžio Privalomojo sveikatos draudimo (toliau – PSD) įmokas – šiuo metu tai sudaro 72 litus.

Šių įmokų nereikia mokėti tiems, kurie gauna ir darbo užmokesčio pajamas (nuo kurių yra sumokamos PSD įmokos) arba yra draudžiami valstybės lėšomis (pavyzdžiui, pensininkai).

Bet kuriuo atveju, visi gyventojai, užsiimantys individualia veikla, pasibaigus kalendoriniams metams, turi perskaičiuoti sumokėtas PSD įmokas: iš viso per metus jos turi sudaryti ne mažiau kaip 9 proc. per metus gautų individualios veiklos apmokestinamųjų pajamų. Skirtumą gyventojas turi sumokėti.

Metinė PSD įmoka negali sudaryti mažiau nei 9 proc. 12 minimalių mėnesinių algų (864 litus), nebent gyventojas gauna darbo užmokesčio pajamas arba yra apdraustas valstybės lėšomis.

Metinė PSD įmoka nuo individualios veiklos pajamų skaičiuojama nuo sumos, nedidesnės kaip 48 einamųjų metų draudžiamųjų pajamų dydžio sumos, t.y. nuo sumos, nedidesnės kaip 71 424 litai.

Valstybinio socialinio draudimo įmokos

Gyventojai, besiverčiantys individualia veikla, 2009 m. moka Valstybinio socialinio draudimo (toliau – VSD) įmokas, kurios sudaro **10 proc.** nuo per metus gautų apmokestinamųjų individualios veiklos pajamų, jau atėmus GPM sumą. Šias įmokas galima mokėti avansu.

2009 m. VSD įmokos skaičiuojamos nuo pajamų sumos, kuri neviršija keturių einamųjų metų draudžiamųjų pajamų dydžio sumos per mėnesį, t.y. 5952 litų (48 draudžiamųjų pajamų dydžiai per metus - 71 424 litų).

Kaip sumokėti

Pateikęs Metinę pajamų mokesčio deklaraciją iki gegužės 1 dienos, gyventojas turi sumokėti 15 proc. GPM nuo iš individualios veiklos gautų pajamų. Jei tokių pajamų gyventojas negavo, deklaraciją vis tiek turi pateikti, tačiau mokesčio mokėti nereikia.

PSD įmokas gyventojas turi sumokėti iki kiekvieno mėnesio paskutinės dienos, nebent jis gauna ir darbo užmokesčio pajamų arba yra apdraustas valstybės lėšomis. Šios **įmokos pervedamos į Valstybinės mokesčių inspekcijos surenkamąją sąskaitą. Jei perskaičiavus metines PSD įmokas, gyventojas turi primokėti jų skirtumą, šis mokestis taip pat mokamas į Valstybinės mokesčių inspekcijos surenkamąją sąskaitą iki kitų metų gegužės 1 dienos.**

VSD įmokas gyventojai, besiverčiantys individualia veikla, moka nuo veiklos pradžios iki pabaigos. Šias įmokas galima mokėti avansu kartą per ketvirtį, ne vėliau kaip iki ketvirčio pirmo mėnesio 15 dienos. Reikia atkreipti dėmesį, kad avansinė įmoka negali būti mažesnė nei nuo 0,8 minimalios mėnesinės algos (640 litai) per mėnesį, t. y. 182,40 Lt. Avansu sumokėtos VSD įmokos negražinamos.

Gyventojai, besiverčiantys individualia veikla, VSD įmokas moka patys. Šios įmokos turi būti sumokėtos iki kitų metų gegužės 1 dienos, jei gyventojas jas mokėjo avansu, iki minėtos dienos jis turi sumokėti įmokų skirtumą.

Gyventojų pajamų, dirbančių su verslo liudijimu, apmokestinimas

Gyventojų pajamų mokestis

Gyventojai, įgydami verslo liudijimą, sumoka savivaldybių tarybų nustatytą fiksuoto dydžio gyventojų pajamų mokestį (toliau – GPM), todėl papildomai jo mokėti nereikia. Mažesni šio mokesčio dydžiai gali būti taikomi tam tikroms gyventojų grupėms (pavyzdžiui, neįgaliesiems asmenims, pensininkams), jei tokį sprendimą priima savivaldybių tarybos.

Kiek kainuoja verslo liudijimas Jūsų pasirinktai veiklai pageidaujamoje teritorijoje bei kokios lengvatos Jums gali būti taikomos, galite sužinoti interneto svetainėje www.vmi.lt, skyrelyje „Gyventojams“.

Neapmokestinamasis pajamų dydis

Šios veiklos pajamoms netaikomas neapmokestinamasis pajamų dydis (toliau – NPD). Tačiau, jei gyventojas dar gauna pajamų iš darbo santykių ar jų esmę atitinkančių santykių, šios veiklos pajamos gali turėti įtakos leistinam per metus pritaikyti NPD.

Deklaravimas

Gyventojas, dirbantis su verslo liudijimu, pasibaigus mokestiniam laikotarpiui, iki kitų metų gegužės 1 d. privalo Valstybinei mokesčių inspekcijai pateikti Metinę pajamų mokesčio deklaraciją, kurioje turi nurodyti visas praėjusio mokestinio laikotarpio pajamas. Deklaraciją pateikti privalu net ir tuomet, jei iš šios veiklos gyventojas negavo pajamų.

Deklaruoti savo pajamas galite elektroniniu būdu, užsiregistravę adresu: <http://deklaravimas.vmi.lt>.

Privalomojo sveikatos draudimo įmokos

Verslo liudijimą įsigiję gyventojai kas mėnesį moka **9 proc.** minimalios mėnesinės algos dydžio Privalomojo sveikatos draudimo (toliau – PSD) įmokas – šiuo metu tai sudaro 72 litus.

Verslo liudijimą įgijusiems gyventojams nuo individualios veiklos pajamų PSD įmokos neskaičiuojamos.

Valstybinio socialinio draudimo įmokos

Verslo liudijimus įsigiję asmenys kas mėnesį moka **50 proc.** bazinės pensijos (šiuo metu 180 litų) dydžio Valstybinio socialinio draudimo (toliau – VSD) įmokas.

Asmenys, ketinantys įsigyti verslo liudijimus trumpesniai negu 3 mėnesių laikotarpiui, privalo iš anksto sumokėti VSD įmokas už visą verslo liudijimo galiojimo laikotarpį, t.y. 180 litų už mėnesį. VSD įmoka gali būti skaičiuojama ir kiekvienai atskirai verslo liudijimo galiojimo dienai.

Asmenys, įsigiję verslo liudijimus 3 mėnesių ar ilgesniam laikotarpiui, VSD įmokas **moka** nuo veiklos pradžios iki pabaigos. Šias įmokas galima mokėti avansu kartą per ketvirtį, ne vėliau kaip iki ketvirčio pirmo mėnesio 15 dienos. Avansu sumokėtos VSD įmokos negražinamos.

Kaip sumokėti

Fiksuoto dydžio GPM gyventojas sumoka įsigydamas verslo liudijimą. Verslo liudijimas gyventojui išduodamas per 4 darbo dienas.

PSD įmokas gyventojas turi sumokėti iki kiekvieno mėnesio paskutinės dienos, nebent jis gauna darbo užmokesčio pajamų arba yra apdraustas valstybės lėšomis. Jei gyventojas gauna darbo užmokesčio pajamų (nuo kurių yra sumokamos PSD įmokos) arba yra draudžiamas valstybės lėšomis (pavyzdžiui, pensininkas), jis turi teisę PSD įmokas sumokėti kartą per metus (iki kitų metų gegužės 1 d.). Šios **įmokos pervedamos į Valstybinės mokesčių inspekcijos surenkamąją sąskaitą.**

Advokatų, notarų ir antstolių pajamų apmokestinimas

Gyventojų pajamų mokestis

Advokatų, notarų ir antstolių individualios veiklos pajamos apmokestinamos **15 proc.** Gyventojų pajamų mokesčio (toliau – GPM) **tarifu**. Pajamos - uždirbtos pajamos, iš kurių atimami leidžiami atskaitymai (įprastos ir būtinos veiklai vykdyti išlaidos). Tokia tvarka pajamas gali apskaičiuoti visi gyventojai, vykdantys individualią veiklą.

Neapmokestinamasis pajamų dydis

Šios veiklos pajamoms netaikomas neapmokestinamasis pajamų dydis (toliau – NPD). Tačiau, jei gyventojas dar gauna pajamų iš darbo santykių ar jų esmę atitinkančių santykių, šios veiklos pajamos gali turėti įtakos leistinam per metus pritaikyti NPD.

Deklaravimas

Advokatai, notari bei antstoliai pasibaigus mokestiniam laikotarpiui, iki kitų metų gegužės 1 d. privalo Valstybinei mokesčių inspekcijai pateikti Metinę pajamų mokesčio deklaraciją, kurioje turi nurodyti visas praėjusio mokestinio laikotarpio pajamas. Deklaraciją pateikti privalu net ir tuomet, jei iš šios veiklos gyventojas negavo pajamų.

Deklaruoti savo pajamas galite elektroniniu būdu, užsiregistravę adresu: <http://deklaravimas.vmi.lt>.

Privalomojo sveikatos draudimo įmokos

Advokatai, notari bei antstoliai kas mėnesį moka **9 proc.** minimalios mėnesinės algos dydžio Privalomojo sveikatos draudimo (toliau – PSD) įmokas – šiuo metu tai sudaro 72 litus.

Šių įmokų nereikia mokėti tiems, kurie gauna ir darbo užmokesčio pajamų (nuo kurių yra sumokamos PSD įmokos) arba yra draudžiami valstybės lėšomis (pavyzdžiui, pensininkai).

Bet kuriuo atveju, visi gyventojai, užsiimantys advokatų, notarų ar antstolių veikla, pasibaigus kalendoriniams metams, turi perskaičiuoti sumokėtas PSD įmokas – iš viso per metus jos turi sudaryti ne mažiau kaip 9 proc. per metus gautų individualios veiklos apmokestinamųjų pajamų. Skirtumą gyventojas turi sumokėti.

Metinė PSD įmoka negali sudaryti mažiau nei 9 proc. 12 minimalių mėnesinių algų (864 litus), nebent gyventojas gauna darbo užmokesčio pajamų arba yra apdraustas valstybės lėšomis.

Metinė PSD įmoka nuo individualios veiklos pajamų skaičiuojama nuo sumos, nedidesnės kaip 48 einamųjų metų draudžiamųjų pajamų dydžio sumos, t.y. nuo sumos, nedidesnės kaip 71 424 litai.

Valstybinio socialinio draudimo įmokos

Advokatai, notari bei antstoliai kas mėnesį moka **10 proc.** nuo per metus gautų apmokestinamųjų individualios veiklos pajamų, jau atėmus GPM sumą.

2009 m. VSD įmokos skaičiuojamos nuo pajamų sumos, kuri neviršija keturių einamųjų metų draudžiamųjų pajamų dydžio sumos per mėnesį, t.y. 5952 litų (48 draudžiamųjų pajamų dydžiai per metus - 71 424 litų).

Kaip sumokėti

Pateikę Metinę pajamų mokesčio deklaraciją, iki gegužės 1 dienos advokatai, notari ir antstoliai turi sumokėti 15 proc. GPM nuo iš individualios veiklos gautų pajamų. Jei tokių pajamų gyventojas negavo, deklaraciją vis tiek turi pateikti, tačiau mokesčio mokėti nereikia.

PSD įmokas gyventojas turi sumokėti iki kiekvieno mėnesio paskutinės dienos, nebent jis gauna darbo užmokesčio pajamų arba yra apdraustas valstybės lėšomis. Šios **įmokos pervedamos į Valstybinės mokesčių inspekcijos surenkamąją sąskaitą. Jei perskaičiavus metines PSD įmokas, gyventojas turi primokėti jų skirtumą, šis mokestis taip pat mokamas į Valstybinės mokesčių inspekcijos surenkamąją sąskaitą iki kitų metų gegužės 1 dienos.**

Advokatai, notari ir antstoliai Valstybinio socialinio draudimo įmokas moka patys kas ketvirtį už tris mėnesius, iki kito ketvirčio pirmo mėnesio 15 dienos.

Ūkinių bendrijų tikrųjų narių, individualių įmonių savininkų pajamų apmokestinimas

Gyventojų pajamų mokestis

Per mokestinį laikotarpį ūkinių bendrijų tikrųjų narių ar individualių įmonių savininkų pajamos, gautos iš ūkinės bendrijos ar individualios įmonės apmokestinamojo pelno, neviršijančios 4 tūkst. litų, **nėra apmokestinamos** Gyventojų pajamų mokesčiu (toliau – GPM).

Dalis, viršijanti 4 tūkst. litų apmokestinama **15 proc. GPM tarifu**.

Neapmokestinamųjų pajamų dydis

Šioms pajamoms netaikomas neapmokestinamasis pajamų dydis (toliau – NPD). Tačiau, jei gyventojas dar gauna pajamų iš darbo santykių ar jų esmę atitinkančių santykių, šios pajamos turi įtakos leistinam per metus pritaikyti NPD.

Deklaravimas

Ūkinių bendrijų tikrieji nariai ir individualių įmonių savininkai, pasibaigus mokestiniam laikotarpiui, iki kitų metų gegužės 1 d. privalo Valstybinei mokesčių inspekcijai pateikti Metinę pajamų mokesčio deklaraciją, kurioje turi nurodyti visas praėjusio mokestinio laikotarpio pajamas. Deklaraciją pateikti privalu gavus tiek apmokestinamųjų pajamų, tiek neapmokestinamųjų pajamų iš ūkinės bendrijos ar individualios įmonės apmokestinamojo pelno.

Deklaruoti savo pajamas galite elektroniniu būdu, užsiregistravę adresu: <http://deklaravimas.vmi.lt>.

Privalomojo sveikatos draudimo įmokos

Ūkinių bendrijų tikrieji nariai, individualių įmonių savininkai kas mėnesį moka **9 proc.** minimalios mėnesinės algos dydžio Privalomojo sveikatos draudimo (toliau – PSD) įmokas – šiuo metu tai sudaro 72 litus.

Šių įmokų nereikia mokėti tiems, kurie gauna darbo užmokesčio pajamas (nuo kurių yra sumokamos PSD įmokos) arba yra draudžiami valstybės lėšomis (pavyzdžiui, pensininkai).

Bet kuriuo atveju, ūkinių bendrijų tikrieji nariai ir individualių įmonių savininkai, pasibaigus kalendoriniams metams, turi perskaičiuoti sumokėtas PSD įmokas: iš viso per metus jos turi sudaryti ne mažiau kaip 9 proc. per metus iš ūkinės bendrijos ar individualios įmonės apmokestinto pelno gautų pajamų. Skirtumą gyventojas turi sumokėti.

Metinė PSD įmoka negali sudaryti mažiau nei 9 proc. 12 minimalių mėnesinių algų (864 litai), nebent gyventojas gauna darbo užmokesčio pajamas arba yra apdraustas valstybės lėšomis.

Valstybinio socialinio draudimo įmokos

Ūkinių bendrijų tikrieji nariai bei individualių įmonių savininkai 2009 m. moka **10 proc.** dydžio Valstybinio socialinio draudimo (toliau – VSD) įmokas nuo praėjusiais metais gautų pajamų metinės sumos. Pajamos - ūkinės bendrijos ar įmonės pajamos, atskaičiavus pelno mokestį.

2009 metais VSD įmokos skaičiuojamos nuo pajamų sumos, kuri neviršija keturių einamųjų metų draudžiamųjų pajamų dydžių sumos per mėnesį, t.y. 5952 litų (48 draudžiamųjų pajamų dydžiai per metus - 71 424 litų).

Kaip sumokėti

Pateikę Metinę gyventojų pajamų mokesčio deklaraciją, iki gegužės 1 dienos, ūkinių bendrijų tikrieji nariais ar individualių įmonių savininkai turi sumokėti 15 proc. GPM nuo pajamos, gautų iš ūkinės bendrijos ar individualios įmonės apmokestinamojo pelno. Jei tokių pajamų gyventojas negavo, deklaraciją vis tiek turi pateikti, tačiau mokesčio mokėti nereikia.

PSD įmokas gyventojas turi sumokėti iki kiekvieno mėnesio paskutinės dienos, nebent jis gauna darbo užmokesčio pajamų arba yra apdraustas valstybės lėšomis. Šios **įmokos pervedamos į Valstybinės mokesčių inspekcijos surenkamąją sąskaitą. Jei perskaičiavus metines PSD įmokas, gyventojas turi primokėti jų skirtumą, šis mokestis taip pat mokamas į Valstybinės mokesčių inspekcijos surenkamąją sąskaitą iki kitų metų gegužės 1 dienos.**

Ūkinės bendrijos už savo tikruosius narius moka Valstybinio socialinio draudimo įmokas, kurios sudaro **10 proc.** nuo per metus gautų tikrojo nario pajamų. Šias įmokas galima mokėti avansu kartą per ketvirtį, ne vėliau kaip iki ketvirčio pirmo mėnesio 15 dienos. Reikia atkreipti dėmesį, kad avansinė įmoka negali būti mažesnė nei nuo 0,8 minimalios mėnesinės algos (640 litai) per mėnesį, t. y. 182,40 Lt. Visa VSD įmokų suma turi sumokėti iki kitų metų spalio 1 dienos. Jei **ūkinė bendrija įmokas** mokėjo avansu, iki minėtos dienos jis turi sumokėti įmokų skirtumą Avansu sumokėtos įmokos negražinamos.

Žemės ūkio veikla besiverčiančių gyventojų pajamų apmokestinimas

Gyventojų pajamų mokestis

Žemės ūkio veiklą vykdančios gyventojai nuo 2009 m. iš žemės ūkio veiklos gautų pajamų turi mokėti Gyventojų pajamų mokestį (toliau – GPM) tais atvejais, jei jų žemės ūkio valdos ar ūkio ekonominis dydis, nustatytas pagal įgaliotos institucijos atliktus skaičiavimus už praėjusių metų mokestinį laikotarpį nuo sausio 1 d. iki gruodžio 31 d., yra didesnis kaip 14 Europinio dydžio vienetų.

Europinio dydžio vienetas – tai žemės ūkio valdos ekonominio dydžio vienetas Europos Sąjungoje, kurį skaičiuojant atsižvelgiama į deklaruotų žemės ūkio naudmenų plotus ir laikomų gyvulių skaičių bei atitinkamų produkcijos rūšių standartinį gamybinį pelną. Šis dydis skaičiuojamas kasmet iki sausio 30 dienos.

Norėdami sužinoti savo ūkio valdos dydį turite kreiptis į gyvenamosios vietos seniūniją, rajono savivaldybės ūkio skyrių arba artimiausią Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybos biurą.

Tokiais atvejais žemės ūkio veiklą vykdančių gyventojų iš žemės ūkio veiklos gautos pajamos apmokestinamos **5 proc.** GPM tarifu. Pajamos - uždirbtos pajamos, iš kurių atimami leidžiami atskaitymai (įprastos ir būtinos veiklai vykdyti išlaidos). Tokia tvarka pajamas gali apskaičiuoti visi gyventojai, vykdančios individualią veiklą.

Nuo kompensacijų, įskaitant ir tiesiogines išmokas pajamų lygiui palaikyti, GPM mokėti nereikia.

Neapmokestinamųjų pajamų dydis

Šios veiklos pajamoms netaikomas neapmokestinamasis pajamų dydis (toliau – NPD). Tačiau, jei gyventojas dar gauna pajamų iš darbo santykių ar jų esmę atitinkančių santykių, šios veiklos pajamos turi įtakos leistinam per metus pritaikyti NPD.

Deklaravimas

Žemės ūkio veiklą vykdančių gyventojai, kurių žemės ūkio valdos ekonominis dydis yra didesnis nei 14 europinio dydžio vienetų, pasibaigus mokestiniam laikotarpiui, iki kitų metų gegužės 1 d. privalo Valstybinei mokesčių inspekcijai pateikti Metinę gyventojų pajamų mokesčio deklaraciją, kurioje turi nurodyti visas praėjusio mokestinio laikotarpio pajamas. Deklaraciją pateikti privalu net ir tuomet, jei iš šios veiklos gyventojas negavo pajamų.

Deklaruoti savo pajamas galite elektroniniu būdu, užsiregistravę adresu: <http://deklaravimas.vmi.lt>.

Privalomojo sveikatos draudimo įmokos

Žemės ūkio veiklą vykdančio gyventojų Privalomojo sveikatos draudimo įmokų (toliau – PSD) dydis priklauso nuo to, kokio dydžio yra jų registruota žemės ūkio valda ar ūkis. Tie gyventojai, kurių žemės ūkio valdos ar ūkio dydis yra 2 ir mažiau europinio dydžio vienetų, kas mėnesį moka **3 proc.** minimalios mėnesinės algos dydžio PSD įmokas – tai sudaro 24 litus. Šių įmokų nereikia mokėti tiems, kurie yra draudžiami valstybės lėšomis (pavyzdžiui, pensininkai) arba kas mėnesį moka PSD įmokas dėl to, kad verčiasi kita veikla.

Didesnes negu 2, tačiau neviršijančias ar yra lygias 14 europinio dydžio vienetų žemės ūkio valdas ar ūkius turintys žemės ūkio veiklą vykdančios gyventojai kas mėnesį turi mokėti **9 proc.** minimalios mėnesinės algos dydžio PSD įmokas – tai sudaro 72 litus. Šių įmokų nereikia mokėti tiems, kurie yra draudžiami valstybės lėšomis (pavyzdžiui, pensininkai) arba kas mėnesį moka PSD įmokas dėl to, kad verčiasi kita veikla.

Didesnes nei 14 europinio dydžio vienetų ūkio valdas ar ūkius turintys žemės ūkio veiklą vykdančios gyventojai kas mėnesį turi taip pat mokėti **9 proc.** minimalios mėnesinės algos dydžio PSD įmokas – tai sudaro 72 litus. Šių įmokų nereikia mokėti tiems, kurie gauna ir darbo užmokesčio pajamas (nuo kurių ir yra sumokamos PSD įmokos) arba yra draudžiami valstybės lėšomis (pavyzdžiui, pensininkai).

Bet kuriuo atveju, visi gyventojai, užsiimančios žemės ūkio veikla ir kurių žemės ūkio valdos ar ūkio ekonominis dydis yra daugiau nei 14 europinio dydžio vienetų, pasibaigus kalendoriniams metams, turi perskaiciuoti sumokėtas PSD įmokas, ir, jei reikia (iki kitų metų gegužės 1 d.) primokėti skirtumą, kad jų PSD įmoka sudarytų 3 proc. nuo per kalendorinius metus gautų individualios žemės ūkio veiklos GPM apmokestinamųjų pajamų (sumokėtos mėnesinės PSD įmokos įskaičiuojamos). Metinė PSD įmoka nuo individualios žemės ūkio veiklos pajamų skaičiuojama nuo sumos, ne didesnės kaip 12 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintų einamųjų metų draudžiamųjų pajamų dydžių suma, t.y. 17 856 litai (1488 x 12), o maksimali PSD įmokos suma yra 536 Lt.

Žemės ūkio valdos (ūkio) ekonominis dydis, išreikštas EDV	Mėnesinių PSD įmokų dydis	Įmokų, skaičiuojamų nuo individualios žemės ūkio veiklos apmokestinamųjų pajamų, dydis	Išimtys
2 ir mažiau EDV	po 24 Lt per mėnesį. Per metus iš viso – 288 Lt.	nėra	PSD įmokų mokėti nereikia, jeigu asmuo draustas valstybės lėšomis ir (ar) jau kas mėnesį moka PSD įmokas dėl to, kad verčiasi kita veikla
didesnis negu 2 EDV, tačiau neviršija ar yra lygu 14 EDV	po 72 Lt per mėnesį. Per metus iš viso – 864 Lt.	nėra	PSD įmokų mokėti nereikia, jeigu asmuo draustas valstybės lėšomis ir (ar) jau kas mėnesį moka PSD įmokas dėl to, kad verčiasi kita veikla
daugiau negu 14 EDV	po 72 Lt per mėnesį. Per metus iš viso – 864 Lt.	328 Lt permoka bus sugrąžinta gyventojui, kai jis nustatyta tvarka iki kitų metų, einančių po mokesčio laikotarpio, gegužės 1 dienos deklaruos pajamas , kadangi maksimali PSD įmokos suma už 2009 metus yra 536 Lt	mėnesinių PSD įmokų mokėti nereikia , jeigu asmuo draustas valstybės lėšomis ir (ar) gauna darbo užmokesčio pajamas, tačiau pasibaigus metams PSD įmoką nuo individualios žemės ūkio veiklos apmokestinamųjų pajamų mokėti reikia visiems Svarbu: metinė PSD įmoka nuo individualios žemės ūkio veiklos pajamų skaičiuojama nuo sumos, ne didesnės nei 17 856 Lt, o maksimali PSD įmokos suma yra 536 Lt

Susidariusį skirtumą gyventojas turi sumokėti iki kitų metų gegužės 1 d.

Valstybinio socialinio draudimo įmokos

Jei žemės ūkio veiklą vykdančių gyventojų žemės ūkio valdos ar valdos dydis lygus arba didesnis kaip 4 ir mažesnis arba lygus 14 europinio dydžio vienetų, jie moka 8 proc. dydžio Valstybinio socialinio draudimo (toliau – VSD) įmokas nuo minimalios mėnesinės algos per mėnesį.

Jei žemės ūkio veiklą vykdančių gyventojų žemės ūkio valdos ar valdos dydis didesnis kaip 14 europinio dydžio vienetų, jie moka 8 proc. dydžio VSD įmokos nuo pajamų ne mažesnių kaip minimali mėnesinė alga ir ne didesnių kaip 1 einamųjų metų draudžiamųjų pajamų dydis per mėnesį. Jei šie žemės ūkio veiklą vykdančios gyventojai yra ir socialinio draudimo, senatvės, invalidumo pensijų ar šalpos pensijų gavėjai, VSD įmokų gali nemokėti.

Žemės ūkio veiklą vykdančių gyventojų apmokestinamąsias pajamas sudaro suma, kuri gaunama iš valstybinei mokesčių inspekcijai deklaruotų žemės ūkio veiklą vykdančio gyventojų apmokestinamųjų pajamų atėmus jau sumokėtą GPM, tačiau ne mažesnė nei 12 minimaliųjų mėnesinių algų ir ne didesnė nei 12 einamųjų metų draudžiamųjų pajamų dydžių suma.

Kaip sumokėti

Žemės ūkio veiklą vykdančios gyventojai, kurių žemės ūkio valdos ekonominis dydis yra didesnis nei 14 europinio dydžio vienetų, iki kitų metų gegužės 1 dienos turi pateikti Metinę pajamų mokesčio deklaraciją ir sumokėti 5 proc. GPM nuo iš veiklos gautų pajamų.

PSD įmokas gyventojas turi sumokėti iki kiekvieno mėnesio paskutinės dienos, nebent jis gauna darbo užmokesčio pajamų arba yra apdraustas valstybės lėšomis. Šios **įmokos pervedamos į Valstybinės mokesčių inspekcijos surenkamąją sąskaitą. Jei perskaičius metines PSD įmokas, gyventojas turi primokėti jų skirtumą, šis mokeskis taip pat mokamas į Valstybinės mokesčių inspekcijos surenkamąją sąskaitą iki kitų metų gegužės 1 dienos.**

Žemės ūkio veiklą vykdančios gyventojai VSD įmokas moka kartą per ketvirtį, ne vėliau kaip iki kito ketvirčio pirmo mėnesio 15 dienos. Mėnesio socialinio draudimo įmokos avansu apskaičiuojamos ir privalomai sumokamos nuo jų pačių pasirinktos sumos, bet ne mažesnės nei nuo minimalios mėnesinės algos per mėnesį dydžio (800 Lt). Taigi ketvirčio minimali įmoka šiuo metu būtų 192 Lt. Avansu sumokėtos įmokos negrąžinamos.

Naudingos nuorodos ir kontaktai

Informaciją dėl privalomojo sveikatos draudimo įmokų, mokamų nuo tam tikros rūšies pajamų, teikia, taip pat šiais klausimais konsultuoja SODRA ir **Valstybinė mokesčių inspekcija**.

Valstybinė mokesčių inspekcija **informuoja ir konsultuoja dėl įmokų, kurias moka fiziniai asmenys, besiverčiantys individualia veikla, ūkininkai, individualių įmonių savininkai, ūkinių bendrijų tikrieji nariai, besidraudžiantys savarankiškai, bei asmenys, mokantys įmokas nuo kitų gyventojų pajamų mokesčio apmokestinamųjų pajamų.**

Daugiau informacijos apie visus mokesčių pasikeitimus galite rasti Valstybinės mokesčių inspekcijos interneto svetainėje adresu www.vmi.lt, skambindami į Mokesčių informacijos centrą numeriu **1882** arba nemokamuose Valstybinės mokesčių inspekcijos seminaruose.

Valstybinės mokesčių inspekcijos administruojami mokesčiai mokami į vieną biudžeto surenkamąją sąskaitą: Nr. LT24 7300 0101 1239 4300. Lėšų gavėjas Valstybinė mokesčių inspekcija prie LR FM, įmonės kodas 188659752.

SODRA informuoja ir konsultuoja dėl darbdavių ir dirbančiųjų įmokų bei dėl asmenų įmokų, mokamų nuo pajamų, gautų pagal autorines sutartis, sporto veiklos, atlikėjo veiklos pajamų.

Daugiau informacijos apie SODROS administruojamus mokesčius galite rasti interneto svetainėje www.sodra.lt arba skambinti Informaciniu numeriu **8 700 70080**.

Teritorinės ligonių kasos ir Valstybinė ligonių kasa konsultuoja kitais privalomojo sveikatos draudimo klausimais (dėl asmens draustumo privalomuoju sveikatos draudimu, šio draudimo galiojimo ir pan.).

Daugiau informacijos galite rasti Valstybinės ligonių kasos svetainėje adresu www.vlk.lt arba paskambinę telefonu **8 800 20040**.